

oppdatert: 4. oktober 2000
endringer er understreket

Kriterier for godkjenning av høvedsmann

Høvedsmannen skal:

1. - ha lang erfaring fra segling med råseglsbåter. Han/hun skal ha bra kjennskap til sjøveisreglene (minimum båtførerprøven) og ha vist at han/hun opptrer med godt sjømannskap.
2. - kunne bruke motoren (minimum motorkurs) og ha VHF-sertifikat.
3. - være en god leder for mannskapet. Han skal ha evne til å lytte til andres synspunkt og la mannskapet ta del i avgjørelser når dette er mulig. (Høvedsmannen har et særlig ansvar for å skape et godt sosialt miljø ombord.)
4. - gi alle mulighet til å delta aktivt i segling og navigering, og legge forholdene til rette for at mannskapet kan øke sin kunnskap og erfaring.
5. - følge retningslinjene (se under) for bruk av båten.

NB! Høvedsmannens erfaring og kunnskap vurderes ut ifra egen detaljert oversikt over hva en høvedsmann skal kunne. Jf. eget notat: "Realkompetanse for høvedsmann i tradisjonelle bruksbåter", V.Heide, 1996.

På grunnlag av disse kriteriene har høvedsmannsrådet mulighet til å godkjenne nye høvedsmenn. En godkjenning kan også trekkes tilbake hvis en høvedsmann åpenbart ikke tilfredsstillt kravene.

Retningslinjer for bruk av båten

I tillegg gjelder følgende viktige retningslinjer:

1. Det skal alltid være høvedsmann ombord.
2. Høvedsmannen er enerådende ombord.
3. Høvedsmannen skal ikke kunne stilles økonomisk ansvarlig for båt og mannskap, med mindre det er snakk om grov uaktsomhet.
4. Høvedsmannen skal ta ansvar for båt og mannskap, og aldri utsette dem for unødig fare.
5. Høvedsmannen skal se til at mannskapet er skikka for den planlagte seglinga.
6. Det skal alltid være halskar ombord. Høvedsmannen godkjenner vedkommende.
7. Det skal føres loggbok for alle turer (Se egen instruks), Det skal rapporteres om feil/mangler ved båten, både i loggboka og ved å varsle ansvarlig gruppe. Loggboka skal alltid sjekkes før båten tas i bruk. Høvedsmannen sørger for at alle betaler tur-/dieselavgift.
8. Høvedsmannen påser at det er rednings-/flytevest til alle ombord.
9. Det skal drilles nødrutiner hver gang det kommer på nytt mannskap.
-For lengre turer:
 - > å ta søft
 - > mann over bord-øvelse
 - > instruksjon om nødutstyr som; flåte, nødraketter og nødpeilesender
 - > instruksjon i bruk av VHF i nødsituasjoner
 - > klargjøring av dreggenFor korte turer:
 - > å ta søft
 - > mann over bord-øvelse
 - > klargjøring av dreggenTidspunkt for drilling av nødrutiner skal noteres i loggboka.
10. Folk skal ikke være beruset eller i bakrus under segling.

Det anbefales en ansvarsfordeling mellom mannskapet for nødutstyr og nødprosedyrer.

F.eks.:

Høvedsmannen	fall,	nødpeilesender
Skautkaren	skjød,	nødraketter
Midtromsmannen	rakketrose,	redningsflåten
Halskar/framromsmann	skjevlar i halsen, dregg, båtshake	

Høvedsmannen vurderer bruk av rednings-/flytevest.

Annet

Det er viktig å holde på og utvikle rutiner også i godt vær. Det er greit å ha faste plasser ombord som man ruller på. Den tradisjonelle arbeidsdelingen er; Høvedsmann, rorsmann (røret), skautkar (skjød), midtromsmann (pjar), skottkar (boline), halskar (smett og hals) + frivakter.

For ikke å få noen "passasjerer", kan vi også ha vakter som tar seg av: navigasjon, matlaging, (vekking, værmelding, pass av fortøyninger osv.)

En seglingsdag bør avsluttes med en "evaluering" og diskusjon av situasjoner som en kan lære av. Ellers er det lurt å øve på knuter og navigering.

"Dag-/aspiranthøvedsmann"

Dette er en dagstur-rolle med samme ansvar som høvedsmann, men kun for korte turer uten nattsegling fra en hjemmehavn til en annen fast/trygg havneplass, som f.eks. Storfosna (Oksbåsen), Austrått (gjestehavn). Meningen med denne funksjonen er å skape en lavere terskel for kandidater som ønsker å bli høvedsmenn. Se egen liste for godkjente høvedsmenn og aktuelle/frivillige "aspiranter", kandidater til høvedsmann.

Halskar

En halskar skal kunne ta kommandoen hvis høvedsmannen blir satt ut av spill (syk el. faller over bord). Halskaren er nestkommanderende ombord, og bør hjelpe til med veiledning og opplæring (spesielt i framrommet).

En høvedsmann skal også kunne være halskar og daghøvedsmann. En vanlig "karrierestige" går gjerne fra halskar til daghøvedsmann og videre til høvedsmann. Det er likevel ingen automatikk i dette, og veggen til høvedsmann kan ha varierende lengde.

Den som er interessert i å lære mer, og å bli halskar eller høvedsmann må selv kunne ta initiativ og si fra om dette. Gjør avtale med den aktuelle høvedsmannen slik at du kan få prøve deg underveis.

For å bli godkjent høvedsmann må du ha anbefaling fra minst en annen høvedsmann.

Høvedsutvalget, oktober 2000

Aksel Jørgensen

Gunnar Austrheim

Ivar Soknes

Øyvinn Sæther

Jf. Liste over godkjente høvedsmenn og kandidater/aspiranter/daghøveds pr. Februar 2000 og notatet: "Realkompetanse for høvedsmann...", V.Heide, 1996 (fås på forespørsel). Boka "Godt sjømannskap i tradisjonelle bruksbåter" utgitt av Forbundet Kysten, 1999 anbefales!